

Róża Mycielska

Targowisko, pow. Bochnia

Informator Archeologiczny : badania 7, 130-131

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SWIERKÓWIEC, pow. Mogilno
Stanowisko 2

Muzeum Okręgowe
w Toruniu

Badania prowadził mgr Januariusz Janikowski,
Finansowało Muzeum Okręgowe w Toruniu,
Pierwszy sezon badań, Cmentarzysko ciałopalne
z okresu późnolatańskiego.

Stanowisko znajduje się na niewielkim wzgórzu, tuż przy drodze z Mogilna do Bystrzycy. Zbadano łącznie przestrzeń o powierzchni około 100 m², odkrywając 8 grobów ciałopalnych.

Groby były mniej lub bardziej zniszczone, szczególnie w partiach górnych, dlatego ustalenie typologii grobu następczo niekiedy duże trudności. Najliczniej wystąpiły groby jamowe, niekiedy ze śladami szczątków stosu, rzadziej groby popielnicowe. Zawartość jam grobowych stanowiły nieliczne popielnice, naczynia przy-stawkowe, kamienny gładzik, żelazne zapinki oraz brązowa kłamra do pasa.

W ceramice wyróżnić możemy kubki uchate z częścią górną cylindryczną, a dolną stożkową, misy z krawędzią wylewu lekko facetowaną, wychyloną na se-wnątrę / część dolna misy posiada formę stożkową/. Wszystkie misy z reguły zaopatrzone były w jedno, małe przewężone uszko. Barwa tych naczyń czarna, ciem-nobrunta, powierzchnia gładka niekiedy nawet wyświecana. Natrafiono także na okazy małe o formie dwustożkowe i łagodnym załomie brzuśca. Zdobnictwo na-czyń należy do rzadkości. Jest to wyłącznie ornament rytych linii poziomych, po-między którymi znajdują się krótkie, ukośne ryte kreski.

Zabytki metalowe reprezentowane są jedynie przez 4 całe i 1 fragment żelaz-nych zapinek o konstrukcji środkowo i późnolatańskiej. Niewątpliwie do najciekaw-szych znalezisk należy brązowa kłamra do pasa z haczykiem w formie główki - końskiej - egzemplarz importowany z Południa z kręgu celtyckiego.

Na podstawie uzyskanego materiału zabytkowego cmentarzysko to datować należy na późny okres latański.

Badania będą kontynuowane.

TARGOWISKO, pow. Bochnia

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie

Badania prowadziła mgr Róża Mycielska,
Finansowało Muzeum Archeologiczne w
Krakowie. Pierwszy sezon badań. Piec
garncarski z późnego okresu latańskiego ?

W południowej części wsi, po prawej stronie drogi wiodącej z Bochni do Nowej Huty został przypadkowo odkryty i częściowo zniszczony piec garncarski.

W wyniku przeprowadzonych badań, odsłonięto i wyeksplorowano zachowaną północną część wspomnianego pieca. Zarys jego uchwycono na głębokości 70 cm.

Był to piec jamowy, wydrążony w lessie, w rzucie poziomym owalnym o wymiarach zachowanej części 40 x 120 cm, w przekroju poprzecznym rozszerzał się nieznacznie w kierunku płaskiego dna, zalegającego na głębokości 140 cm. Ścianki pieca od wewnętrznej strony były silnie przepalone na kolor siwy. Tworzyły one twardą warstwę około 2 cm grubości, przechodzącą następnie w warstwę barwy ceglasteróżowej, która łączyła się bezpośrednio z twardą warstwą lessu. Według relacji pracowników zatrudnionych przy budowie, piec posiadał kopułę, która uległa całkowitemu zniszczeniu. W wypełniaku pieca znajdowało się dużo gruzu utworzonego z przepalonych polepy, przemieszanej miejscami z węgielkami drzewnymi oraz dwa ułamki naczyń wtórnie przepalone, nie dające się określić chronologicznie. Stan zachowania pieca nie pozwala na pełną jego rekonstrukcję i dokładne datowanie. Wydaje się, że mamy tu do czynienia z piecem garncarskim typu pieców licznie odkrytych zwłaszcza na lewobrzeżnej terasie Wisły. Być może znajdujące się w odległości kilku metrów na zachód od pieca skupisko skorup typowych dla późnego okresu lateńskiego posiada chronologiczny związek z funkcjonowaniem omawianego obiektu.

Badania będą kontynuowane.

TARŁAWKI, pow. Węgorzewo
Stanowisko 1 " Gajowa Góra "

Katedra Archeologii Pradziejowej
i Wczesnośredniowiecznej
Uniwersytetu Warszawskiego

Badania prowadził doc. dr hab. Jerzy Okulicz
oraz mgr Adam Waluś / autor sprawozdania/.
Finanował UW z dotacji IHKM PAN. Drugi
ostatni sezon badań. Osiedle obronne z wczesnej
epoki żelaza, Kultura kurhanów zachodniobałtyjskich.

Badania objęły najbliższe sąsiedztwo obszaru, na którym w 1971 r. odkryto zespół przedmiotów związanych z odlewnictwem brązu / stanowisko 1 a/, oraz pozostałą partię wzgórza / stanowisko 1 b/. Przebadano około 1,5 ara.

W północnej części obiektu / stanowisko 1b/ podobnie jak w sezonie poprzednim zanotowano niską warstwę kulturową, zawierającą oprócz ceramiki datującej się ogólnie na wczesną epokę żelaza, zarysy obiektów mieszkalnych, oraz kilkanaście fragmentów ceramiki średniowiecznej.

Na północnych krawędziach majdanu a częściowo na zboczach / stanowiska 1 b/ stwierdzono występowanie jam i palenisk. Bogaty materiał ceramiczny reprezentuje formy charakterystyczne dla kultury kurhanów zachodniobałtyjskich począwszy od wczesnego do późnego okresu lateńskiego. Odkryto dalsze przedmioty związane z miejscowym odlewnictwem. Są to fragmenty glinianych form na "wosk tracony" do produkcji naszyjników i bransolet, gliniane formy dwuczęściowe do siekierek, oraz fragmenty glinianych tygli i łysek odlewniczych - ogółem około 200 fragmentów.

Wymienione wyżej przedmioty wystąpiły w dwóch zasadniczych skupiskach. Jedno obejmuje najbliższe otoczenie odkrytego w 1971 r. paleniska z formami, drugie 5 m . na zachód od niego. Odkryto tu prostokątną jamę zawierającą cera-